

Kabinet Jo Vandeuren
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin
9 september 2011

Aantal zelfdodingen in Vlaanderen neemt toe

Minister Vandeuren plant conferentie suïcidepreventie

In 2009 stierven 1.102 Vlamingen door zelfdoding. Ruim twee op de drie van hen waren mannen: 792 mannen tegenover 310 vrouwen. In de jaren na 2000 daalden de suïdecijfers maar deze trend wordt sinds 2007 gebroken. Sinds 2007 stijgen de cijfers opnieuw, vooral bij de economisch actieve bevolking. De trend tekent zich ook af in andere Europese landen en deed zich ook voor bij vorige economische crisissen.

Minister Vandeuren: “Met de suïdecijfers 2009 zit Vlaanderen nog steeds aan de top van het West-Europese peloton. De cijfers bevestigen het vermoeden dat de economische crisis de suïdecijfers negatief beïnvloedt. Wetenschappelijke inzichten leren ons daarnaast dat psychische problemen bij Vlamingen moeilijk bespreekbaar zijn. Op 17 december 2011 organiseren we een gezondheidsconferentie suïcidepreventie. Daar zullen we een nieuwe gezondheidsdoelstelling en actieplan voorstellen. Een uitgebreid platform van organisaties bereidt de conferentie voor. Eerder deden we een publieke oproep voor ideeën en voorstellen voor een betere suïcidepreventie waar veel reactie op is gekomen. Ik hoop dat we met deze manier van werken het aantal zelfdodingen voort kunnen laten dalen. Achter elke zelfdoding of zelfdodingspoging schuilt onnoemelijk veel leed. Het is aan alle beleidsdragers en aan de hele samenleving na te gaan waarom het aantal zelfdodingen blijft toenemen en al het mogelijke te doen om deze kwalijke ontwikkeling te stuiten.”

Sterfte door suïcide in 2009

In 2009 stierven 1.102 Vlamingen door zelfdoding. Ruim twee op de drie van hen waren mannen: 792 mannen tegenover 310 vrouwen. In vergelijking met 2008 overleden in 2009 8% meer mannen en 4% meer vrouwen door zelfdoding. Zelfdoding is één van de meest voorkomende doodsoorzaken bij jongvolwassenen tussen 20 en 49 jaar. Ouderen, en vooral oudere mannen, lopen het grootste risico te overlijden door zelfdoding.

Vlaanderen in Europa

Het Vlaams Gewest bevindt zich in het gezelschap van Europese lidstaten met hogere suïcidecijfers: voor vrouwen bevindt het zich onderaan met slechts 3 lidstaten die het slechter doen. Voor mannen zijn er nog 9 landen die hogere suïcidecijfers hebben.

Het Vlaamse suïcidecijfer ligt 1,5 keer hoger dan het EU-gemiddelde.

- Ook Frankrijk heeft relatief hoge suïcidecijfers, vergelijkbaar met die in Vlaanderen.
- Nederland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk hebben lagere cijfers dan het EU-gemiddelde.

Algemeen wordt aangenomen dat de economische crisis een negatieve impact heeft op het aantal zelfdodingen. Internationale vergelijking¹ toont aan dat zowel in de oude EU lidstaten als in de groep nieuwe lidstaten de werkloosheid steeg vanaf 2007. Met uitzondering van Oostenrijk, dat het enige land is waar in 2009 minder zelfdodingen waren dan in 2007, steeg in alle landen van de EU het aantal zelfdodingen met gemiddeld 5 %. In Nederland kampt men met dezelfde trend, sinds 2007 stegen ook daar de zelfdodingsaantallen, en dat in dezelfde mate, of nog sterker voor vrouwen, als bij ons.

Gezondheidsdoelstelling 2000 - 2010

De eerste gezondheidsdoelstelling bepaalde dat het aantal zelfdodingen bij mannen en vrouwen tegen 2010 verminderd moest zijn met 8% tegenover 2000.

		Mannen		Vrouwen	
		aantal overlijdens	verschil met 2000	aantal overlijdens	verschil met 2000
Startcijfer	2000	843		331	
	2001	837	-0%	302	-8%
	2002	802	-5%	298	-10%
	2003	785	-6%	289	-12%
	2004	784	-6%	301	-9%
	2005	818	-3%	297	-10%
Start actieplan	2006	700	-17%	280	-15%

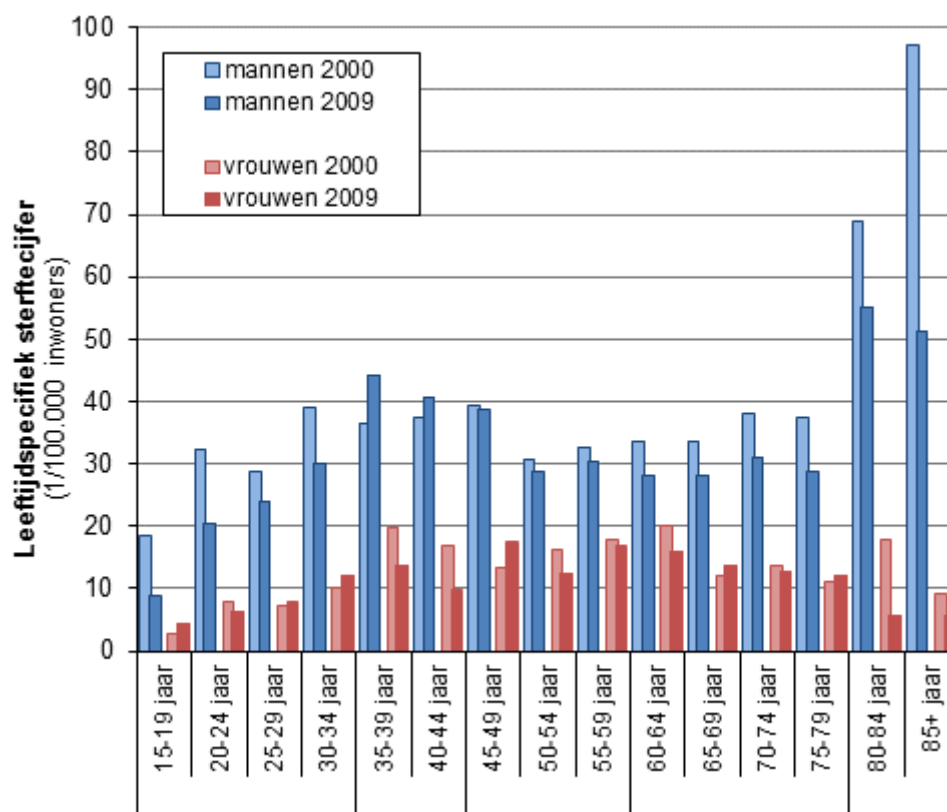
¹ Voorbeeld: Stuckler et al, Effects of the 2008 recession on health: a first look at European data. The Lancet, Volume 378, Issue 9786, Pages 124 - 125, 9 July 2011.

	2007	681	-19%	303	-8%
	2008	728	-13%	299	-9%
laatste cijfers	2009	792	-6%	310	-6%
<i>streefcijfer</i>	2010	776	-8%	305	-8%

Deze doelstelling (in absolute cijfers) werd bij mannen bereikt tussen 2006 en 2008 en bij vrouwen tussen 2001 en 2008. In 2009 waren er zowel bij mannen als bij vrouwen 6% in plaats van de vooropgestelde 8% minder suïcides in vergelijking met het jaar 2000.

Leeftijdsspecifieke sterftecijfers voor suïcide

Zelfdoding is één van de meest voorkomende doodsoorzaken bij jongvolwassenen tussen 20 en 49 jaar. De helft van de zelfdodingen gebeurt bij mannen en vrouwen jonger dan 50 jaar, terwijl bij het totale aantal overlijdens slechts 5% jonger is dan 50 jaar.

Bron: Alle sterftecertificaten, Vlaams Gewest, 2000 & 2009

Het aantal zelfdodingen per 100.000 inwoners was bij mannen in alle leeftijdsgroepen lager in 2009 dan in 2000, behalve bij de 35-44-jarigen.

De daling was het sterkst bij 80+'ers en bij jongeren tussen 15 en 24 jaar. Het aantal suïcides bij mannen tussen 35 en 39 jaar was in 2009 21% hoger dan in 2000. Het aantal suïcides bij mannen tussen 40 en 44 jaar was in 2009 9% hoger dan in 2000.

De vrouwelijke suïcidecijfers zijn voor alle leeftijden lager dan die van de mannen van dezelfde leeftijd. Ook bij vrouwen is de daling van de zelfdodingscijfers het sterkst bij 80+'ers.

Een nieuwe gezondheidsdoelstelling en actieplan

In de voorbereidingen van de tweede gezondheidsconferentie suïcidepreventie was er overleg met verschillende organisaties die direct of indirect betrokken zijn bij de uitvoering van het huidige actieplan. Voorts heeft een aantal organisaties spontaan voorgesteld om mee te werken. Ze namen deel aan de werkgroepen die de gezondheidsconferentie voorbereidden. Deze enorme groep mensen werkt uit alle macht aan nieuwe en verbeterde voorstellen, om het beleid te verdiepen en verbreden. Het voorlopige resultaat van hun streven naar een nieuw en verbeterde gezondheidsdoelstelling en Vlaams actieplan suïcidepreventie wordt voorgesteld op terugkoppelingsmomenten aan de bevolking die doorgaan in oktober in Leuven, Antwerpen, Brussel en Gent. Geïnteresseerden kunnen zich inschrijven via www.gezondheidsconferentie-suicidepreventie.be en mee actief participeren aan deze momenten. De uiteindelijke gezondheidsdoelstelling en strategieën zal voorgesteld worden op de gezondheidsconferentie suïcidepreventie op 17 december 2011.

Meer informatie over cijfers, tabellen en grafieken vindt u op www.zorg-en-gezondheid.be en je kan er ook voor terecht bij Heidi Cloots op dit nummer: 02/5333583.

Minister Vandeurzen geeft toelichting over zijn plannen voor een betere suïcidepreventie tijdens een persmoment. Dat vindt plaats op zaterdag 10 september 2011, overigens de Werelddag Suïcidepreventie, in het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Passant, Sint Geertrui Abdij 6 – 3000 Leuven. Om 10u heeft minister Vandeurzen er een gesprek met tien nabestaanden na zelfdoding over de inzichten van nabestaanden over een beter suïcidepreventiebeleid in Vlaanderen. Aansluitend zal minister Vandeurzen online met nabestaanden communiceren over hoe suïcidepreventie nog beter kan. Tot slot voert hij een gesprek met een vrijwilliger van de zelfmoordlijn. U bent van harte uitgenodigd. Er is tijd voor interviews met de minister en met nabestaanden.

Leo DE BOCK

Woordvoerder Kabinet Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Koolstraat 35, 1000 Brussel
telefoon 02 /552.64.49
gsm: 0475 92 42 89